

Latweeschu Awises.

Nr augustas Geweschanas = Summissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 3. Zettortdeenâ 15tâ Januar 1825.

N o K u r s e m m e s.

(Diriwesmits peekta isteifschana.)

8) Kuldigas aprinkis.

Pee schi aprinka peederr diwi kirspehles, prohti paschas Kuldigas un Saldes kirspehle. Us rihta puffi rohbesch welkabs wiffzaur garr Zuffumes aprinku par 127nahm werstehm; us deenas widdus puffi par 30 werstehm ar Leifchu semmi; us wakkara puffi Wente par 26schahm werstehm rohbeschu dalka ar Nisputtes aprinki un garr to paschu par 50 werstehm lihds Wentespils aprinku; us seemela puffi ar Wentespils aprinki par 50 werstehm. Semme us seemela puffi smiltaina, bet par leelako gabbalu mahlaina, jeb pufs mahls, gan labba maifes semme. Kalni gaddahs Saldes kirspehle ap Zezeres esaru, pee Lemseres muischas ittin leeli, no kurrenes us Sfrundehm aiselkabs, un tab labbu gabbalu no Wentes nohst, bet allaschin blakkam, Snehpeles un Kurmahles kalni ais. Kuldigu. Esaru irr trihs, tee leelaki, prohti: patte Usina us seemelu rohbeschu, par kurren jau wiffu effam isteifuschi (skatt. awises 1822 Nri. 15tâ), un Zezeres esars, kas 9 lihds 10 werstehm garsch, bet ne pufs wersti plats, widdu stahw falla, fur ziffahrt smucki brangi ohfoli un wihkfnes bija; te eekschâ pulku siwu un uhdens warren dsilfch, weetahm dsillums 500 lihds 600 pehdas isnessoft; pa seemu leels zelsch eet pahri. Willgahles esars gan naw leels, bet tatschu peeminnejam, brihw-esars buhdams. Ne zil tabli no Zezeres esara, us deenas widdus puffi, zitti masi esari weens pakkal ohtru stahw, no kurreem Eseres uppe kâ no mahtes puppeem peefischahs un arri sawu wahrdu dabbu. Wente, kas par 80 werstehm Kuldigas aprinki no deenas widdus pusses

us seemelu ismehro, sawu gohdu no mums jau dabbujusi, lihds ar sawu rumbi pee paschas Kuldigas (skatt. awises 1822 Nri. 15tâ), tiffai japeemim, ka te 40 affis platta. No zittahm uppehm, kas itt wiffas eeksch Wentes ee-eet, Nhhawa patte leelaka, par kurren arri jau tappis isteifts; tad Reschje, kam arri pee Rumbineeku mahjahm ittin labba rumbe, 6 pehdu augsta. Kahdu gabbalinu no teijenes Welses masa uppe ar Reschju saweenojahs; mehß Welses ne mas ne peeminnetum, ja to brihnumu leetu pee winnas ne redsetu, ka appaksch semmes par kahdeem 80 fohleem teff, itt kâ bruhte, kas preeksch kabsahm noslehpyahs preeksch prezzineekeem, pehzaki preeksch paschas saweenoschanas ar Reschji no semmes atkal isnahk un kâ kaunedamees ar Reschjes wehl puttedamu uhdeni fa-eet kohpâ. Zezere arri labba prahwa uppe, kas no weenas pusses Zezeres esaram ee-eet eekschâ, no ohtras atkal isseet un pee Sfrundehm eeksch Wenti gahschahs. Eseres uppe ar Waddakfi fa-eet kohpâ, rohbeschu us Leifchu puffi sargadamees. Sannes uppe lihku = lihsums grohsahs, pirms appaksch Wentes waldischanu padohdahs. Wifs Kuldigas aprinka leelums isness gan drihs 57nas Qjubdses. Meschu Deewa fwehtiba, gan drihs 6schu reisi tik dauds, kâ laufu grunte. Plawu grunte tikpatt leela, kâ arramu. Gedsihwotaju pawiffam 45,008, ohtrutik kâ Wentespils aprinki, jebchu schis par pufs treschahm Qjubdsehm leelaks. Muifschu un lohpu muifschu irr 149. Basnizkungu muifschu 14. Mahju pawiffam 2225, kurren starpâ daschas fahdsches reds. Itt ihpaschi schè japeemim to fahdschu, fur tee brihwi semneeki mahjo, ko mehds par Kursesmes fehnneem faukt un kas stahw stary Kuldigu un Nisputti. Scho fahdschu jeb zeemu irr peezi, prohti:

Kurssemes fehninu zeems, fur 12 fainneeki un I kalleis dsihwo. Kalleijzeems, ar fefcheem fainneekeem un weenu meschu fargu. Seemelu un Lauku seemelu zeems, arri ar ofcheem fainneekeem un I mescha fargu. Plifku zeems, ar 4treem fainneekeem un I mescha fargu; un Wesalges zeems, ar 5zeem fainneekeem. Winneem lohti wezzas teefas grahmataš, un winneem arri ihpatte basniza. Kad winni ne kahdai muischaj ne klauša, bet jau no wezzeem laikeem brihwi semneeki irr, tad gan tadehl par fehnineem tappe nosaukti, jo eefsch winnu wezzahm grahmatahm ne kas naw atrohnams, ka pateesi paganu laifdš buhtu fehnini bijufchi, jeb leeli walbineeki. Fehnini arri nefur un pee newee-nas tautas ne mehds weenā tšchuppē kohpā dsihwoht; bet ta leeta irr fchi: Kuldigā, tannis laifdš kad tee brunnu fungi Kursemmi walbija, leels walbineeks, Rummentuhrs fauzams, walbija; tam bij arweenu ween grahmataš jafuhta Zehsas pilli Widsemnē, fur winna wirsneeks dsihwoja, un Mariespilli Pruhfchu semnē, fur atkal tas augsts meisteris to brunnu fungu walbija. Kad nu winnōš laifdš grahmatu pastes ne bij eezeltas, tad tam Kuldigas Rummentuhram bij wajaga uštizzamu wihru, kas winna grahmataš us Widsemni un us Pruhfchu semni jahschus aineffe, un us to schee fainneeki tappe likti un wissa zitta klaušichana teem tappe talabbad atlaista; tiffai tahš grahmataš bij janefs, kad Rummentuhrs pawehleja, un kad leelu jakti turreja, pee meddischanas bij japalihds. — Pehz teefas grahmatahm Kuldigas aprinkti isfehj: Kweeschu, fo schē puhruš fauz, 1148 puhru; rudsu 44,264; meeschu 26,841; ausu 22,162; firnu, linnu, kannepu un gričku 12,196 puhru. Meeštu ne mas naw, tiffai weens patš pilfats, Kuldiga, par kurreu statt. awisēs 1823 Nri. 15tā.

(Turplikam wairaf.)

* * *

Zahm gohbinajamahm pagastu teefahm par labbu, kam brihscham gaddahš weenu pee ohtras rakstih, mehš scheitan to pagastu teefu wahrdus dohdam islassiht, kas par wissu Kuldigas

wirspilskunga aprinkti taggad irr. Pawiffam winnu irr 60, prohti:

Gefsch Wentes pilskunga aprinktu irr 19 pagastu teefas, prohti:

Uppuffē. — Dundangē. — Ghbolē. — Garsdē. — Ledikkē. — Lagsdikke (Kardinen). — Letschu muischā (Altigen). — Pohpē. — Pufsenē. — Puffneekōš. — Sahrnatē (Sernaten). — Sarkanā muischā (Rothhoff). — Slehkā (Schleck). — Sirres muischā (Sirgen). — Suhres muischā. — Targallē (Tergeln). — Ugahlē. — Wahrwē (Warwen) un — Wensawā (Wensau).

Gefsch Kuldigas pilskunga aprinktu irr 41 pagastu teefa taggad eezelta, prohti:

Bresiljē (Bresilgen). — Brohžē. — Eserē, leelā. — Gaikes muischā (Gaicken). — Grausduppē. — Jahtelē. — Jaunā muischā (Neuhoff). — Jumprawetē. — Zwandē, dischā. — Zwandē, masā. — Kalna muischā (Amt-Goldingen). — Kaulizzē. — Kerklinnē (un Kohku muischa eefsch Tuktumes aprinktu). — Klanizes muischā (Planegen). — Kundenē. — Kurnahle. — Kurfschdš. — Lauku-muischā (Feldhoff) — Luttrinōš (Luttringen). — Mannes muischā (Mangen). — Marres muischā (Marren). — Nabbes muischā (Nabben). — Nederē. — Ohsol-muischā (Ockhoff). — Padderē. — Pelžē, jaunā. — Pikkules muischā (Pickuln). — Rendē, frohnā (Rönnen). — Reschu muischā (Krahzen). — Rubbes muischā (Ringen). — Salla-muischā (Grünhoff). — Sattikkē, Jhnfe (Groß-Satticken). — Sattikkē, wezzā (Alt-Satticken). — Sessihlē. — Skehde (Scheden). — Sfrundē (Schrunden). — Snehpelē (Schneypeln). — Strikkēs muischā (Stricken). — Tejes muischā (Fungen). — Wahrnē (Wormen) un — Willgahlē.

Stabelle.

Kad wehl biju puikelis 7mu gaddu wezz, stahstija prahta Jannis sawam brahta dehlam, tad muhsu tirgus deenā mans frusta tehws no zitta pagasta muhsu mahjās atnahjis, mannim

eefchinkojo peežas mahrkas. Es aisskrehju tulihit us tirgu, kas ne tahli no muhsu mahjahm us muishas papui bija, gribbedams fewim wegges pirkt, un eeraudsiju pee pirma bohta puifchu stahwim, kas swilpoja us masu dseltanu kohku stabbuli, ko bij nopirzees. Es winnam wiffas peežas mahrkas, kas man bija, eedewu, un dabuju to stabbuli. Pilns preeka es atkal pahrskrehju mahjas un gahju pa wiffahm malahm stabbuledams, ka tik zitteem aufis ne aiskritte, un kad manni par durwim isdsinne, es isgahju lauka, preezadamees par mannu musiki un dohmabams jau leels musikants effam. Man ni wezzati brahli un mahfes waizaja, zif es par to stabbuli dewis? un kad dabuju dsirdeht, kad wiffu mannu naudu par to aisdewis, tad manni isfmehje, fazzidami, ka tahda neeku stabbule weenu paschu wehrdimu makfajohht. Nu man atkal prahta nahze wegges un zittas brangas leetas, ko es buhtu warrejis par sawu naudu pirktees, un man bij schehl, ka biju tahds mulkis bijis un tik pulku naudas par weenu paschu stabbuliti aisdewis. Es sahju raudaht, un man bij par to stabbuli wairak dusmas, ne ka preekschlaika lustes. — Bet nekas ne kaiteja, jo no tahs deenas manna firdi labba mahziba palikke. Daudsreisahm, kad es atkal gribbeju kahdu neeka leetu pirkt, kas man gauschi patikke, es pascha firdi dohmaju: ne dohdi pa dauds par to stabbuli; un ta nauda palikke kabbata.

Leelaks tappis un pasauli wairak nojehdis, man schlitte daudsreisahm, ka daschi zilweki pa dauds dohdoht par sawu stabbuli.

Ja redseju kahdu wihru, kas gribbeja ar makti patš leels tapt un tadehl pee augsteem leeleem kungeem peeglaudijahs, un kas melldams winneem pehz muttes ween rumaja un negohdigi preeksch winneem pasemmojehs, tad es dohmaju: tas pateesi pa dauds makfa par sawu stabbuli.

Ja redseju, kad kahds us plihtheschanu, us fahrtes spehleschanu un dschrschanu dewehs, frohgos ween wasajehs un sawas mahjas palai-
de, tad es atkal kluffinam preeksch fewis fazziju: Aplamneeks! — tu pa dauds makfa par to stabbuli.

Ja redseju, ka dasch jauns brangs puifks no kahdas wezzas atraitnes, kam pahri gohfnu un u bischkiht mantas bij, likke peewiltees, ka to wezzigu fewu tapehz prezzeja, ka winnam jaunu zeppuri un sabbakus bij pirkusi, to brihscham pameelofusi un fohlijusi tam sirgu nopirkt, tad atkal pee fewis dohmaju: at tu nejehg! tu pa dauds dahrgi taru stabbuli pehrzi.

Kad dsirdeju, ka jauna daila meita sliktam negohdigam wihram zindus bij isdewusi, gribbedama tikkai kahsu gohdu ahtri redseht, man atkal bij jafakfa: ta nabbadsite warren dauds par stabbuli makfa.

Ja zittu redseju, kas, fur ween warredams, grabbe un plehse, gribbedams tikkai baggats tapt, kas no leela fihstuma ne drihsteja ne pahstees, ne gohdam gehrtees, man atkal prahta nahze: tas nabbags wihrs makfa parleez tam dahrgi to stabbuli.

Kad arri peedsihwoju, ka dasch, kam pafnappa pahrtifschana bija un tukfcha rohziha, baggatam kaiminam gribbeja lihds turretees, arri tahdus dsihres taifihht, ka winsch, arri sawu fewu, sawas meitas ta isklihrecht, un kad tadehl pee zitteem us parradu nehme, ta kluffa firdi atkal fazziju: tam stabbule arri pa dauds naudas makfa.

Kahrtahm notikke arri, ka dasch, furra rad-
dineeks bij leelaka gohda preeksch laudin eezelts tappis, sahze leppotees us saweem augsteem raddeem, zittus apsmahdedams un wezzus draugus wairs ne pasihdams, tad man bij japeeminn to paschu wahrdu: tas gekkis par dahrgi pehrk to stabbuli.

Ur wahrdu sakfoht, man ta likkaks, ka zilweki daudsreisahm paschi wainigi pee dascha truhkuma un daschahm behdahm, kas winneem tapehz useet, ka ne sinn labbi ischkirt, zif ka tra leeta ihsti geld schinni pasaulē, un ka allaschin pa dauds par sawahm stabbulehm makfa.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs u. t. j. pr., tohp no Wangas pagasta teefas wiffi parradu deweji

ta islikta fainneeka Jaunarraju Jehkaba, par kurra mantu dehl truhkumu inventariumu un zittu parradu zaur schihs deenas teefas spreedumu konkursis noliktš, aizinati, lai pee saudeschanas sawas teefas lihds 14tu Februar 1825 pee schihs teefas ar sawahm prassichanahm peeteizahs, un tad sagaida, ko teefa spreedihš.

Wangâ, 3otâ Dezember 1824. 3

Melle Frizz, pagasta wezzakais.
J. Wiegner, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tabs Keiseriffkas Majesteet, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no leelas Eezawas pagasta teefas wiffi parradu deweji ta islikta fainneeka Dinse Jehlab, par kurra mantu dehl truhkumu inventariumu un zittu parradu zaur schihs deenas teefas spreedumu konkursis noliktš, aizinati, lai pee saudeschanas sawas teefas lihds 2tru Merz s. g. pee schihs teefas ar sawahm prassichanahm peeteizahs.

Keela Eezawâ, 2trâ Januar 1825. 2

Krischahn Weiss, pagasta wezzakais.
L. Faber, pagasta teefas ffrihweris.

No frohna Behrses muischas pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta nomirruscha Tihles muischas Bahlu kalpa Kristapa, kas pee Sihpeles pagasta

peederrigš, par kurra atlikfuschu mantu dehl parra-
deem zaur schihs deenas spreedumu ta konkursi nolikt-
ta, aizinati un peerahditi, pee saudeschanas sawas
taisnibas celsch weena mehneschu starpa, prohti lihds
3otu Januar 1825, kursch par weenigu isflehschanas
un peedohdanu termini noliktš, sew ar sawahm par-
radu prassichanahm scheitan us peenahkamu wiffi
peeteiktees un tablaku spreedumu sagaidiht. Frohna
Behrses muischas pagasta teefâ 6tâ Januar 1825.

Waine Anfs, pagasta teefas wezzakais.
(Nr. 4.) Wilhelm Schwanenberg, pagasta teefas
ffrihweris.

Zitta fluddinaschana.

Us nahkoscheem Jahneem 1825 warr Strutteles
muischâ us diwahm lohpu muischahm flauzamas goh-
wis, katrâ muischâ 80 gohwis, 5 rubbutus sudraba
par gohwi, us renti dabuhst, kâ arridsan to sud-
mallas frohgu us leelzetu no Uzahm us Tuffumt,
ar semmi, par 100 rubbuleem sudraba par gabbu.
Jf weerendetu gabbu arrentes zettorta dakta us preek-
schu irr maksajama. Kam labbas apleezinaschanas
no kungeem un kas spehji par to riktigu maksu galwoht,
lai pee Strutteles muischas waldischanas peeteizahs,
kur peenahkamas sinnas par scho leetu warr dab-
uhst. 3

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 12tâ Januar 1824.

	Endraba			Endraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 75½ Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu . tappe maksahs ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	32	1 — linnu labbas furtes — —	2	50
1 jauns Dahlderis	—	—	1 — — siktakas furtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksahs ar	—	90	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	20	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	70	1 — sweesta	2	—
1 — meeschu = putrainu	1	30	1 muzza silku, preeschu muzzâ — —	7	—
1 — ausu	—	50	1 — — wihlschnu muzzâ — —	7	25
1 — kweeschu = miltu	1	80	1 — farkanas fahls	7	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	35	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	90	1 — rupjas baltas fahls — —	4	75
1 — firnu	1	20	1 — smalkas fahls	4	50
1 — linnu = sehklas	2	—	50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbulis un		
1 — kannepu = sehklas	1	25	Warra nauda stahw ar papihres naudu weena		
1 — kimmennu	2	50	maxâ.		

It is to be printed and published.

In the name of the Civil Administration of the Province of Hanover: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 19.